

Vlaams
Parlement

vergadering **C214**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 10 mei 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Marnic De Meulemeester aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de gevolgen van de aanslagen in Brussel op het toerisme – 1722 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de impact van de aanslagen in Brussel op het toerisme in Vlaanderen en de implementatie van de beoogde herstelmaatregelen – 1729 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de impact van de aanslagen in Brussel en het herstel van het toerisme in Vlaanderen en Brussel – 1768 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de vraag van de toeristische terreinuitbaters naar nieuwe instrumenten om de administratieve, juridische en financiële last van de strijd tegen de permanente bewoning dringend en definitief weg te nemen – 1998 (2015-2016)	13

VRAAG OM UITLEG van Marnic De Meulemeester aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de gevolgen van de aanslagen in Brussel op het toerisme

– 1722 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de impact van de aanslagen in Brussel op het toerisme in Vlaanderen en de implementatie van de beoogde herstelmaatregelen

– 1729 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de impact van de aanslagen in Brussel en het herstel van het toerisme in Vlaanderen en Brussel

– 1768 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de tragische gebeurtenissen van 13 november 2015 in Parijs en de gevolgen daarvan in België lagen nog vers in het geheugen toen we op 22 maart laatstleden nogmaals geconfronteerd werden met barbaarse daden van terreur in onze hoofdstad. Na de aanslagen in Parijs en de lockdown in Brussel zagen we een mooie en snelle reactie van onze toeristische sector, denk maar aan de katten-campagne en de 'Call Brussels'-actie van VisitBrussels. De sector gaf aan zich in toestand van herstel te bevinden in de eerste maanden van 2016 en keek positief aan tegen de komende maanden, waar een nog vollediger herstel mogelijk zou worden. De noodlottige aanslagen in Brussel doorkruisten echter hun positivisme op een nogal brutale manier, en zo lijkt de toeristische sector momenteel nieuwe wonden.

Door de twee aanslagen die elkaar in relatief korte tijd opvolgden en de daarmee gepaard gaande antiterreuracties dreigt het buitenlandse vertrouwen in ons toerisme een stevige knauw te krijgen. Wij zijn ons zeer goed bewust van de capaciteit van de toeristische sector om zichzelf in snel tempo te herstellen na dergelijke aanslagen. Londen en Madrid bewezen dat ruimschoots in het verleden. Ook het beterschap dat de eerste maanden van 2016 merkbaar was in ons eigen land, moet in deze moeilijke tijden tot vertrouwen strekken.

Volgens Open Vld moet er dus niet zozeer drastisch ingegrepen worden met extra subsidies of steunmaatregelen, want paniekvoetbal zal ons niet vooruithelpen. Wat we wel van de minister verwachten, is dat hij de situatie goed monitort en hierover regelmatig verslag uitbrengt aan het parlement. Daarom heb ik de volgende vragen.

Minister, in de nasleep van Parijs pleitte u – tot onze tevredenheid – voor vertrouwen in de sector en in zijn capaciteit om zichzelf te herstellen, zonder draconische maatregelen. Bent u dit nog steeds van plan na de recente aanslagen, of plant u toch nieuwe maatregelen wanneer die zich zouden opdringen?

Hebt u al zicht op concrete cijfers van geleden schade voor Vlaanderen en Brussel, en zo ja, kunt u deze mededelen aan het parlement? Bent u bereid om op regelmatige basis en op eigen initiatief een kort overzicht te geven aan de commissie Toerisme van de situatie waarin het herstel van de toeristische sector zich bevindt en van de impact van eventuele beleidsmaatregelen en acties, mochten deze getroffen worden?

Na de Parijse aanslagen en de daaropvolgende Brusselse lockdown konden horecazaken in Brussel op eenvoudig verzoek en zonder verhogingen voor te late betalingen hun sociale bijdragen voor het vierde kwartaal met een jaar uitstellen. De horecasector vraagt ook nu weer om RSZ-maatregelen (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid). Zult u bij de bevoegde federale minister pleiten voor dergelijke maatregelen? Indien ja, wanneer bent u van plan om dit initiatief te nemen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil eerst en vooral mijn collega's bedanken voor het stellen van deze vraag. Ze werd al een tijdje geleden ingediend. De vragen over toerisme worden een beetje gebundeld.

Minister, ik vind het een beetje spijtig dat de parlementsleden die in de commissie vragen stellen, hier zitten om van u een antwoord te krijgen terwijl wij eigenlijk het antwoord al hebben gekregen. U was vanmorgen in De Ochtend. Er was ook een Belga-persbericht. Ik weet niet of er een persconferentie was. Maar in ieder geval, ik heb het antwoord al. Dat is spijtig. Het getuigt van weinig respect voor de parlementsleden die de inspanning doen om een vraag te stellen: u stapt eerst naar de media met uw antwoorden alvorens naar het parlement te komen. En het is trouwens niet de eerste keer.

Nu wat de vragen zelf betreft: mijn collega heeft de situatie al geschetst. Voorzitter, het was met een zekere schroom dat ik ongeveer een maand geleden mijn vraag indiende omdat iedereen natuurlijk geschokt was door de gebeurtenissen. Een van de eerste zaken die de dagen nadien in mij – als lid van deze commissie – opkwam, was: wat nu met het toerisme in Vlaanderen? Ook al verzinkt dit in het niets bij het leed dat veel mensen werd aangedaan door die barbaarse aanslagen. Maar we moeten verder, we mogen niet blijven stilstaan.

Minister, u hebt, zoals u vanmorgen al zei, al tal van initiatieven genomen, maar we moeten er toch voor opletten dat we niet aan steekvlampolitiek doen. We hebben dit weekend kunnen vaststellen, zoals ook de gedeputeerde van West-Vlaanderen stelde, dat de kust zo goed als niet is getroffen door de gevolgen van de aanslagen omdat ze daar met een specifiek, vast publiek zitten, en omdat de kust niet geassocieerd wordt met die aanslagen en met de dreiging die er wel bestaat in de kunststeden. Uit uw voorstellen blijkt dat u zegt dat wij geen inspanningen zullen doen in landen die een negatief reisadvies hebben ingesteld ten opzichte van Vlaanderen. Dat is terecht. Maar ik vind wel dat we de krachten moeten bundelen. Ik merk dat de stad Brugge al verschillende initiatieven heeft aangekondigd of genomen: van het op de reien zetten van twee zwarte zwanen tot een heel uitgewerkt plan. Ook andere steden zijn getroffen. In het verleden hadden wij een Kunststedenactieplan. Misschien moeten daarnaar worden teruggegrepen en moet er een extra inspanning worden geleverd.

U hebt een aantal initiatieven aangekondigd. Misschien is het goed om die ook hier nog eens toe te lichten. Dit is er ook gekomen naar aanleiding van een overleg met de sector ergens in april, dacht ik. Mijn vragen lopen dus gelijk met die van de collega. Welke initiatieven kunt u aankondigen, of kunt u de initiatieven die u vanmorgen hebt aangekondigd, nog even toelichten? Hoe zal er verder worden overlegd, bijvoorbeeld met de kunststeden? Ook overleg met de provincies kan van belang zijn. In het Belgabericht lees ik dat u ook rekent op samenwerking met Wallonië en Brussel wat 'Share our smile' betreft. Misschien kan ook ter zake wat meer toelichting nuttig zijn voor ons.

Dat zijn de initiatieven die u kunt nemen als minister van Toerisme. We merken echter ook dat heel wat horecazaken, vooral in Brussel, failliet zijn gegaan, en dat hotels heel veel annulaties hebben gekend. Hebt u reeds aangedrongen bij de

Federale Regering op specifieke economische en fiscale maatregelen, en hebt u daar al nieuws over?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, er is deze namiddag al veel gezegd. De ramp van de zware aanslagen in Brussel en Zaventem heeft een grote impact gehad op de hele economie. We hadden een dergelijke impact al gezien na de aanslagen van Parijs, en 22 maart heeft daar geen deugd aan gedaan. Ik wil hier toch wel opmerken dat de hele economie daar onder te lijden heeft, en uiteraard de toeristische sector bijzonder zwaar. Het lijkt erop dat in het bijzonder alle kunststeden bijzonder hard zijn getroffen, dat het zich dus niet enkel manifesteert in Brussel, maar over heel België. Ik denk dan ook specifiek aan de Westhoek, die het moet hebben van buitenlandse toeristen, en op dat vlak is het vertrouwen in ons land natuurlijk geschaad.

Ik moet echter ook zeggen dat men op alle niveaus, zowel federaal als Vlaams, eigenlijk heel snel de handen aan de ploeg heeft geslagen om ervoor te zorgen dat de gevolgen tot een minimum worden beperkt. Ik wil er toch op wijzen dat op 7 april, dus amper veertien dagen later, de toeristische sector samen met Toerisme Vlaanderen en de minister samen hebben bekeken hoe we die negatieve gevolgen het hoofd kunnen en moeten bieden. Dat is zeer snel. Dat is ook gebeurd samen met Brussel en Wallonië.

Ik haal een aantal zaken uit het persbericht van toen. We moeten monitoren. We moeten de cijfers kennen. Meten is weten. Ik haal daar ook uit dat het in de toeristische sector vooral gaat over vertrouwen in ons land: het is belangrijk dat we dat vertrouwen herstellen. Dat kan alleen door Vlaanderen verder positief bekend te maken in het buitenland. Het is belangrijk dat wij vooral zij die nu naar Vlaanderen komen, gastvrij onthalen, dat we ervoor zorgen dat die mensen een goed gevoel hebben over hun vakantie. Dat zijn dan de beste ambassadeurs in het buitenland. Dat is toen al gezegd, en ik stel ook tevreden vast dat de toeristische sector gisteren opnieuw samenzat om dat nog verder te verfijnen.

Minister, toch heb ik nog een paar vragen. Meten is weten. Beschikt u ondertussen al over cijfermateriaal over de impact voor de toeristische sector? Ik meen me te herinneren dat na Parijs de maanden november en december ook negatieve gevolgen vertoonden, maar dat het toerisme zich in januari en februari eigenlijk al voor een stuk had hersteld. Is dat ook nu al zichtbaar in de cijfers? Zijn er eventueel al eerste cijfers die ook een klein beetje positief nieuws brengen? Kunt u de inhoud van de herstelstrategie, het verdere plan van aanpak en de opvolging ervan nog wat toelichten? Er was gesproken van een taskforce. Kunt u de opdracht van die taskforce nog wat verder toelichten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik dank u voor de vragen. Mijnheer Sintobin, de vragen die hier worden behandeld, zijn begin april ingediend. Ze hadden normaal gezien op 16 april moeten worden behandeld. Het is door uw afwezigheid dat een en ander is verplaatst. Ook volgt de communicatie gewoon op de jongste vergadering van de werkgroep van de toeristische sector gisteren. Ik leid die werkzaamheden niet. Zij zitten echt niet te wachten tot u uw vraag hebt gesteld om in actie te schieten.

Het lijkt me vanzelfsprekend dat ze daarmee zo snel mogelijk naar buiten wilden komen. Met deze vraag om uitleg heeft dat echt niets te maken. Normaal zou je een antwoord krijgen op 16 april. Je zou dan wel een ander antwoord hebben gekregen, want ik kon enkel rapporteren over de stand van zaken op dat moment. Onmiddellijk in de nasleep van 22 maart is Toerisme Vlaanderen aan de

slag gegaan. Ze hebben de zeilen bijgezet ten aanzien van de initiatieven die op dat moment liepen. Er was bijvoorbeeld een persreis van Fan Ride in het kader van de Ronde van Vlaanderen. Ze lieten de schouders niet hangen.

De monitoring zijn we week na week blijven doen op basis van de informatie die werd aangereikt door de buitenlandkantoren. We hebben alle partners van de toeristische sector samengebracht in de wetenschap dat er her en der campagnes en goedbedoelde initiatieven zouden opborrelen. Er worden nu veel goedbedoelde initiatieven genomen met verschillende boodschappen die verschillende richtingen uitgaan. Er valt geen staat op te maken. Ze stralen geen uniformiteit en geen eenheid in boodschap uit.

Op het eerste overleg met de toeristische sector waren grote en kleine hoteliers aanwezig, evenals Horeca Vlaanderen, VisitBrussels en de Waalse evenknie. Het was een brede verzameling van de toeristische sector. Er werd besloten tot drie taskforces, kwestie van meer praktisch en gefocust te kunnen werken.

Daarnaast heeft Toerisme Vlaanderen de expertise bijgeschaafd door terugkoppeling naar buitenlandse experts van het kaliber van Sandie Dawe, de dame die verantwoordelijk was voor de reputatiecommunicatie na de aanslagen op de Londense metro en ook voor de Olympische Spelen. Ze is ondertussen gepromoveerd tot CEO van VisitBritain, de Britse Toerisme Vlaanderen.

Wat levert die monitoring op? Op wekelijkse basis maken we een dashboard, waarbij we ons toeristisch imago op een twintigtal toeristische markten in kaart brengen. Er wordt een score gemaakt op basis van het reisadvies. Bijvoorbeeld voor Australië geldt vandaag een negatief reisadvies naar België. Het is vanzelfsprekend dat je daar geen prioritaire energie aan besteedt. Een negatief reisadvies is dodelijk en dus focus je daar dan beter niet op. Het tweede element is de impact op de luchtverbinding. Daar zijn de resultaten heel verschillend. Voor Nederland en Duitsland was de luchtverbinding zoals vanouds heel snel. Maar er zijn bijvoorbeeld nog altijd problemen met luchtverbindingen naar Spanje, de Verenigde Staten en Canada. De eerste voorwaarde is de afwezigheid van een negatief reisadvies. De tweede voorwaarde, zeker voor de verre markten, is de aanwezigheid van luchtverbindingen.

Een derde element dat wordt onderzocht is de attitude van de klanten, van potentiële toeristen ten aanzien van Vlaanderen en Brussel. Die inschatting wordt gemaakt op basis van een analyse in de buitenlandkantoren. Ook dat levert verschillende, soms zelfs verrassende resultaten op, die dikwijls afhankelijk zijn van bepaalde sentimenten in die buitenlandse markten. De houding ten aanzien van Vlaanderen in India is bijvoorbeeld positief en haalt de hoogste score van 1. Dat heeft onder andere te maken met het bezoek van de Indiase premier en misschien ook het tegenbezoek vanuit Vlaanderen. Het beste voorbeeld van de bevestiging van de veiligheid in ons land, is als de premier van een land naar ons land op missie komt. Dat is het beste bewijs dat er geen probleem is inzake onveiligheid.

Anderzijds zijn er markten als China en Japan, waar er een negatievere houding heerst ten aanzien van Brussel, minder ten aanzien van Vlaanderen, omdat ze een heel beperkt beeld hebben. Daar leeft nog altijd de overtuiging dat het in Brussel onveilig is. Quod non.

Een ander criterium is het softwareprogramma dat we hanteren voor de toetsing van ons imago op sociale media en op internet. Aan de hand van een woordenvolk wordt er gezocht naar associaties tussen Brussel en Vlaanderen enerzijds, en begrippen als terreur, angst, dreiging anderzijds. Op basis daarvan maakt men ook een zekere score en bekijkt men ook of de online buzz al dan niet overgewaaid is. Dat is in de meeste gevallen wel zo, behalve in Japan blijkbaar.

Het online sentiment varieert nogal. In Frankrijk is dat nog altijd enigszins negatief, alsook in Zwitserland. Positiever is het bijvoorbeeld in Spanje en India. Een laatste criterium zijn de 'flight bookings', dus de mate waarin de luchtvaartboekingen gevat zijn door annulaties. Ook daar wordt een score toegekend.

Op basis van die scores gaat men vervolgens de markt bekijken, die men indeelt in drie groepen. Je hebt enerzijds de markten die je benadert vanuit een 'nurture'-houding, in de betekenis van koesteren. Dat wil zeggen dat je geen specifieke inspanningen richt op bijvoorbeeld de verre markten als Australië, China en Japan. Men doet dat omdat men vaststelt dat er bijvoorbeeld geen luchtverbindingen zijn en het dus geen zin heeft om daarop te focussen. Het gaat gewoon om het koesteren van de bestaande relaties. Een tweede benadering is de 'communicate'-benadering, namelijk dat je met de toeristische operatoren en de partners gericht communiceert en uitlegt hoe de situatie er werkelijk uitziet bij ons en dat er soms een discrepantie is tussen wat in de media wordt gezegd en de werkelijke situatie. Vervolgens heb je de 'activate'-benadering, waarbij je actief markten gaat bewerken om hen in de verleiding te brengen om naar Vlaanderen te komen en in te gaan op ons toeristisch aanbod.

Op basis daarvan is de conclusie de volgende. Ten eerste: een wereldwijde imago-campagne heeft geen zin vanwege het gegeven dat een en dezelfde oplossing voor verschillende problemen contradictoir en inefficiënt is. Ten tweede: we moeten vertrekken vanuit het versterken van onze troeven en het behoud van ons kwaliteitsimago. Dus heel duidelijk geen bradeercampagnes, niet zeggen: 'Bij ons zijn de hotels aan halve prijs.' Daarmee trek je een publiek aan dat je niet wilt. Bovendien is het een kortstondig fenomeen dat vooral op lange termijn ons kwaliteitsimago schaadt. Net dat willen we zeker niet. Ten derde: plannen bijsturen waar nodig op basis van de marktkennis en zelfs onze concrete lokale aanpak wijzigen in functie van de informatie waarover we hier beschikken. We moeten de verre toeristische markten informeren of positief beïnvloeden, dus de benadering van 'nurture' en 'communicate', maar niet de benadering van 'activate', daarvoor is het absoluut nog te vroeg. De nabije toeristische markten moeten we wel actief gaan bewerken. Vandaar de promotieacties die we doen in de buurlanden.

We hebben overeenkomsten gesloten met Deutsche Bahn, de Nederlandse Spoorwegen, de SNCF en Eurostar om een promotiecampagne in het toeristisch seizoen te doen rond een scherpe prijs voor de verplaatsing. Daarnaast willen we een welkomstcampagne opstarten vanaf het moment dat Zaventem 90 procent van zijn werking heeft kunnen hervatten. Als je een campagne start wanneer de meest essentiële verbinding om toeristen binnen te halen, niet optimaal functioneert, dan begin je al met een handicap, dat doe je dus beter niet. Vanaf het moment dat we in Zaventem weer op volle toeren kunnen draaien, doen we die welkomstcampagne zodat die eerste toeristen ook onze eerste ambassadeurs zijn. De lijn die we daar volgen, is een lijn van 'share our smile'. Daarop kunnen verschillende varianten worden gehanteerd, maar met een en dezelfde look-and-feel. We moeten niet zorgen voor heel veel verschillende campagnes die als paddenstoelen uit de grond schieten, heel goed bedoeld, maar met heel verschillende boodschappen die in verschillende richtingen gaan, soms zelfs wat meelijwekkende campagnes waarbij je zegt 'feel sorry for us', 'leef met ons mee'. We moeten vooral vertrekken vanuit onze kwaliteiten en onze troeven. Daarom: 'we share'. Dat gaat net van die sterkten uit. Wij hebben zoveel te delen met buitenlandse toeristen omdat we zoveel te bieden hebben, daarvan zijn we overtuigd. We willen een optimistische, positieve campagne die ook op lange termijn werkt en die trouwens werkt op ons gastvrij imago. Daar moeten we overigens in het algemeen aan werken, want op dat vlak scoren we niet het beste in de wereld.

Er is dus een gemeenschappelijke boodschap met een gedeelde look-and-feel, met een herkenbare smiley. Dat laat ook dingen toe als: 'We want to share

Ghent with you', 'We want to share our chocolate with you', 'We want to share our great food with you'. Dat maakt allemaal variaties mogelijk. Het is een lijn die we aanbieden aan alle toeristische spelers, die daarmee aan de slag kunnen en een eigen variant op die lijn kunnen maken, als de look-and-feel maar goed zit en de boodschap duidelijk is, met een emotionele warme ondertoon.

We vertrekken in elk geval vanuit onze sterkte, met ons gigantisch aanbod. We willen delen omdat we zoveel te bieden hebben. Het is belangrijk dat de toeristische sector dit voorstel in consensus heeft uitgewerkt. Er gingen heel wat vergaderingen aan vooraf, onder de deskundige leiding van Toerisme Vlaanderen. Men gelooft erin. We zullen ervoor zorgen dat iedereen mee aan boord is. We zullen een kleine workshop met de partners organiseren, om na te gaan hoe het opzet dienstig kan zijn voor hun hotel, museum of attractie.

Er komt ook een ludieke actie in Brussels Airport. Zodra de lijnen er weer lopen zoals het hoort, zullen de toeristen er erg gastvrij worden onthaald. Ze zullen die boodschap mee naar huis kunnen nemen, waardoor ze een beetje onze toeristische ambassadeurs worden. Getuigenissen van onze eigen toeristische ambassadeurs, zoals hotelreceptionisten of taxichauffeurs, op social media kunnen duidelijk maken hoe zij die gastvrijheid invullen. We plannen nog meer acties, onder meer met een programma voor ambassadeurs van MICE-bestemmingen (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions). We willen ook meer gebruik maken van buitenlandse opinieleiders die hier in het Brusselse actief zijn, om te getuigen over de discrepantie tussen de perceptie in de media en de realiteit. Voorts willen we de business-to-businesscontacten uitspelen, en de wekelijkse monitoring van de evoluties van de buitenlandse markten aanhouden.

Wat het cijfermateriaal betreft, is het zo dat de kleinschalige toeristische logiezen stellen dat onmiddellijk na de aanslagen het aantal boekingen met 49 procent terugliep. Ik beschik over de cijfers van maart – wat dus cijfers zijn over de periode voor én na de aanslagen van 22 maart. De impact is er, zonder dat men die dus aan de hand van die cijfers precies kan meten. In vergelijking met maart 2015 daalde in maart 2016 de bezettingsgraad in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, van 73 naar 59 procent. Voor het Vlaams Gewest bedroeg de bezettingsgraad in maart 2015 56 procent, tegenover 51 procent voor maart 2016. Voor de kunststeden bedroeg de bezettingsgraad in maart 2015 68 procent, tegenover 60 procent voor maart 2016. Het betreft dus steeds cijfers voor de volledige maand maart. Voorts moet men rekening houden met het feit dat Pasen in 2015 in april, maar in 2016 in maart viel.

Welke rechtstreekse of onrechtstreekse federale maatregelen zijn getroffen ten voordele van de toeristische sector? De regeling van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht geldt voor de toeristische sector in Brussel en Vlaams-Brabant tot 30 juni onvoorwaardelijk. Afwijkingen zijn mogelijk. Voorts is er voorzien in de mogelijkheid van een afbetalingsplan voor sociale bijdragen, wat moet toestaan om de betaling ervan te spreiden over een periode van 18 maand. Ook de gespreide betaling van de btw-bedrijfsvoorheffing is mogelijk als men kan aantonen dat men met tijdelijke problemen worstelt. Die maatregelen zullen niet alle leed lenigen. Maar we weten dat we er met een goede aanpak voor kunnen zorgen dat de grote impact op toeristisch vlak van zulke aanslagen vrij snel kan worden tenietgedaan en de situatie dan weer vrij normaal wordt.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Minister, ik dank u voor het antwoord. Open Vld wil dat we kort op de bal spelen, maar heeft nooit gepleit voor paniekvoetbal of voor een steekvlampolitiek. Het is positief dat op 7 april de toeristische sector onder leiding van de verantwoordelijken van Toerisme Vlaanderen aan

tafel is gaan zitten. Dat resulteerde in een aantal maatregelen. U kondigt er bijkomende aan, maar niet naar landen die een negatief reisadvies hebben gegeven. Ik denk dat we al het mogelijke moeten ondernemen om ervoor te zorgen dat dit negatief reisadvies wordt tenietgedaan. We kunnen daartoe tal van initiatieven nemen. Dat is niet altijd gemakkelijk. Door bepaalde bezoeken van bepaalde mensen moet dat toch wel kunnen, zodat we weer in die positieve sfeer komen, hoe moeilijk het ook moge zijn.

Misschien is het nuttig om toch eens te overleggen met de toeristische provinciale federaties. Zij nemen binnen hun provincie een aantal maatregelen en sturen signalen uit naar de steden en gemeenten, in samenspraak weliswaar met Toerisme Vlaanderen. Positieve signalen geven is nuttig. Wanneer buitenlandse toeristen worden ontvangen, kunnen er op het terrein kleine maatregelen genomen worden die belangrijk zijn om die positieve sfeer terug te krijgen.

Het is goed dat er monitoring is. In deze fase is het belangrijk dat dat iedere week gebeurt. Zo kunnen we snel inspelen op maatregelen die zich opdringen. Minister, ik wil u vragen om het parlement hier nauw bij te betrekken. Onze vragen zijn een tijdje geleden gesteld en werden uitgesteld als gevolg van de omstandigheden. Minister, toch is het belangrijk dat u ons op regelmatige tijdstippen informeert over de vooruitgang. Datgene wat is gebeurd, is uiteindelijk nog niet zo lang geleden. Het is belangrijk dat de leden van deze commissie Toerisme in kennis worden gesteld van een vooruitgangsrapport over de verschillende acties en maatregelen die genomen worden ten bate van en ter promotie van Vlaanderen in het buitenland.

Er zijn inderdaad een aantal federale maatregelen genomen. Het is goed dat Vlaanderen blijft aandringen waar nodig en waar mogelijk, om de Federale Regering aan te manen om de sector, die het de voorbije maanden zo moeilijk heeft gehad, te steunen waar mogelijk.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik betreur eerst en vooral een beetje uw reactie op mijn opmerking. U bent zelf parlementslid geweest, dus u weet hoe het werkt. En ik was niet afwezig, ik was verontschuldigd.

Uw antwoord is heel uitgebreid. We zullen de hopelijk positieve effecten ervan pas binnen enkele maanden kunnen ervaren. Mevrouw Coudyser stelde dat na de aanslagen in Londen en Madrid het toerisme zich op vrij korte termijn heeft herpakt. Het is moeilijk in te schatten, maar ik denk dat u toen sprak over een maand of anderhalve maand. Ondertussen zijn wij ook al anderhalve maand verder. Ik heb jammer genoeg niet de indruk dat er bij ons positieve evoluties zijn.

De heer De Meulemeester had het over negatieve reisadviezen. Minister, u had het over Australië. U zult ongetwijfeld weten dat bezoekers vanuit Australië en andere overzeese landen, bijvoorbeeld Nieuw-Zeeland, ook geïnteresseerd zijn in het 'battlefield'-toerisme in de Westhoek. Minister, wanneer zal, op korte of op lange termijn, het negatieve reisadvies worden omgezet in een positief reisadvies? Bent u van plan om dan extra initiatieven te nemen met betrekking tot deze landen?

Het is ook belangrijk dat er een goede luchtverbinding is. Het is moeilijk om vanuit een paar landen Brussel via Zaventem te bereiken. U noemde ook Spanje. Maar de voorbije weken is toch gebleken dat de regionale luchthavens perfect in staat waren om een en ander op te vangen. Misschien kunnen wij daar iets realiseren, en ik denk dan meer specifiek aan de regionale luchthaven Brugge-Oostende.

Minister, u zegt dat Vlaanderen in het buitenland niet zo'n negatief imago heeft als Brussel. Ik denk dat alle overzeese toeristen alle kunststeden willen bezoeken. Ze

komen naar Brussel, of ze komen naar Europa en gaan dan naar Brussel, Brugge, Gent, Mechelen. Het wordt moeilijk om enerzijds Vlaanderen een positief imago te bezorgen terwijl anderzijds Brussel, jammer genoeg, nog steeds een negatief imago heeft in het buitenland. We moeten bekijken hoe we Brussel en Vlaanderen samen in een positief verhaal kunnen brengen. Daarvoor zijn sociale media belangrijk.

U hebt gelijk dat we de kwaliteit moeten bewaken, maar we kunnen dit niet afdwingen. In de dagen na de aanslagen hebben de hoteliers in Brussel kamers aangeboden aan bradeerprijzen. Hoe kunnen wij hen ervan overtuigen om dit niet meer te doen? We kunnen natuurlijk wel zeggen dat het om kwaliteitsbewaking gaat. Maar we moeten de hoteliers ook begrijpen die plots worden geconfronteerd met – ik zeg maar iets – 50 procent annulaties. Zij moeten toch nog altijd hun personeel kunnen betalen. Misschien kunnen wij daar iets doen.

Ik heb, zoals de heer De Meulemeester, altijd al, sinds ik in deze commissie Toerisme zit, gepleit voor een goede communicatie tussen de Vlaamse overheid, de provincies en de steden. Een versnipperd beleid is, zeker nu, geen goed beleid. Iedereen doet maar op en iedereen neemt initiatieven. Ik begrijp dat wel. Zo wil Brugge een actieplan uitwerken. Ook andere steden doen dat. Maar we moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat het ene actieplan wordt afgestemd op het andere of op het Vlaamse actieplan. Vandaar mijn pleidooi om de communicatie met de steden en de provincies goed in stand te houden.

Minister, u hebt het sectoroverleg en er zijn een aantal initiatieven. Maar ik veronderstel dat we ook kunnen leren van het buitenland. Ik verwijs nogmaals naar Londen en Madrid. Hebt u er enig zicht op of de maatregelen die daar werden genomen, gelijklopend zijn met wat u vandaag aankondigt? Of kunt u daar nog iets uit leren? Het kan altijd nuttig zijn om even over het muurtje te kijken.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik onthoud dat we onze eigen troeven in de verf moeten zetten en dat we fier moeten zijn op Vlaanderen, dat we moeten vertrekken van onze eigen sterkte en dat we dat ook zelf moeten overbrengen.

Het is echt positief dat de hele toeristische sector, onder de coördinatie van Toerisme Vlaanderen, dat toch een belangrijke coördinerende rol op zich neemt, onmiddellijk nadenkt over hoe we er zo goed mogelijk een antwoord op kunnen bieden, en dat er op het terrein onmiddellijk heel veel acties ontstaan zijn. Die zijn allemaal goedbedoeld, maar het is goed dat er nu ergens een lijn in wordt getrokken. Er zijn de smileys, die je elk weer apart kunt inzetten onder die overkoepelende campagne. Het is goed dat iedereen daarin een duidelijke lijn ziet, dat het gaat over die ene look-and-feel waarmee we Vlaanderen in de markt zetten.

Ik blijf erbij dat het belangrijk is dat wij ons profileren als een regio met heel veel troeven maar ook als een gastvrije regio. U hebt gelijk dat er op dat vlak nog heel wat werk is, maar het kan ook een start zijn. Iedere toeristische ondernemer moet zich echt bewust zijn van hoe belangrijk gastvrijheid is. Dat gaat van bij de aankomst op de luchthaven of in het treinstation tot de begeleiding naar het hotel, de camping of de logies, maar ook als men iets gaat eten of drinken. De gastvrijheid is in het hele proces een belangrijke troef om ervoor te zorgen dat de reiziger met een goed gevoel terugkeert. De mensen die hier nu, in die moeilijke maanden, op vakantie zijn gekomen, nemen, ook als ze aan de kust zijn geweest, een positief imago van Vlaanderen mee. Zij zijn zelf de beste ambassadeurs.

Ik blijf benadrukken dat de campagnes voor de buurlanden altijd belangrijk en goed zijn. Als het even moeilijk is, zien we toch dat het altijd de buurlanden zijn die sneller opnieuw vertrouwen hebben in ons land en die het gemakkelijkst bereikbaar zijn. Het inzetten op buurlanden blijft even belangrijk.

Verder wil ik ook de twee collega's bijtreden als het gaat over de coördinatie door Toerisme Vlaanderen, over het nauw betrekken van de toeristische poten van de provincies, maar ook van de kunststeden, zodat alle neuzen in dezelfde richting staan, zodat we in één gemeenschappelijk front Vlaanderen verder blijven promoten, want daarover gaat het natuurlijk in de toeristische sector.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik dank de collega's en de minister voor hun ruime inbreng. We hebben al heel veel informatie gehad, maar ik heb toch nog een paar vragen en bedenkingen bij de middelen die worden ingezet. Minister, omdat u toch altijd graag refereert aan de kunststeden, heb ik het voorbeeld van Brugge eens bekeken. Daar heeft men een budget van 620.000 euro uitgetrokken voor diverse positieve acties, onder de noemer #VisitBruges. Vlaams wordt er echter slechts 500.000 euro uitgetrokken, tenzij ik verkeerd heb gekeken. Is dat bedrag niet erg bescheiden om daar alle acties aan te koppelen die u daarnet uitgebreid hebt belicht? Vlaanderen doet duidelijk minder dan een stad als Brugge.

Ik vind die hashtagacties ook heel goed, maar in Brugge doet men dat inderdaad ook al langer. Dat is inderdaad een heel goed initiatief. Toerisme Vlaanderen neemt nog een aantal andere zaken over. Ik vind dat lovenswaardig, maar ik zou van Toerisme Vlaanderen zelf toch ook wat meer creativiteit en nieuwe voorstellen verwachten. Er worden immers toch heel wat zaken gekopieerd. Minister, daarover zou ik dus graag nog wat meer uitleg willen hebben.

Dan heb ik nog een opmerking. Minister, u had het over de helft van de prijs en over het niet willen aantrekken naar de kust van bepaalde mensen. Waarschijnlijk hebt u dat niet zo bedoeld. Dat hoop ik toch. Ik denk dat ook mensen die het financieel moeilijker hebben, toch ook op een of andere manier naar de kust moeten komen. Graag had ik daar nog een verduidelijking over. Collega Coudyser kijkt wat verward. Misschien had ik het verkeerd begrepen toen u zei een dergelijk publiek niet naar de kust te willen halen.

De voorzitter: Mevrouw Soete heeft het woord.

Ann Soete (N-VA): Mijnheer Vandenberghe, ik wil u toch even corrigeren. Misschien ben ik de minister voor. De 620.000 euro die Brugge heeft uitgetrokken, dat is geen bijkomend bedrag. Dat was een bestaand bedrag, waarvan een deel nu naar voren wordt geschoven ter ondersteuning met het oog op de crisis na de terreurdreiging. Dat is dus geen bijkomend budget.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het zal niet lukken het toerisme op één of twee maanden te herstellen. Die begoocheling moeten we ons niet maken. Ik stel nu vast dat er wel positieve evoluties zijn. In Madrid heeft het negen maanden geduurd voor men weer op niveau zat. Ook in het geval van New York duurde het heel lang. Wij hebben dan nog eens het bijkomende nadeel dat, bijvoorbeeld door de klopjacht die werd georganiseerd, er een blijvende media-aandacht was, zodat de potentiële toerist permanent werd herinnerd aan die aanslagen. Er was dus een blijvende associatie, die langer heeft meegespeeld. Zoals we zien in het geval van Madrid, heeft het herstel toch wel wat tijd nodig gehad. Wel horen we nu toeristische attracties gewagen van een revival, en ook hoteliers zeggen dat ze het ergste zeker achter de rug hebben, dat ze hoopvol gestemd zijn.

De regionale luchthavens werden even vermeld. Ik wil er toch aan herinneren dat die luchthavens misschien wel grotere schade hebben kunnen vermijden, doordat vluchten gepland voor Zaventem naar die luchthavens werden afgeleid. Op dat vlak mogen we ons gelukkig prijzen dat we die alsnog hebben.

Wat die dumprijzen betreft: het is belangrijk om op je kwaliteitsniveau te blijven. Als je die prijzen sterk verlaagt, dan is dat gewoon een slechte zaak voor je kwaliteitsimago. Dan trek je ook een doelgroep aan die je niet in eerste instantie had vooropgesteld, maar belangrijker is gewoon dat kwaliteitsimago. Als je een gigantische discount geeft, dan heeft dat natuurlijk gevolgen voor de perceptie ten aanzien van je product. Dat geldt altijd, denk ik, of dat nu een hotelverblijf is of om het even welk ander product.

Wat de maatregelen van Londen en Madrid betreft: ik heb al gezegd dat we ook zelfs met de experte van Londen aan tafel hebben gezeten om lessen te leren, zeker wat Londen en New York betreft. Ik kan nu niet zeggen of Toerisme Vlaanderen specifiek over Madrid heeft gesproken, maar wel over Londen en zeker ook over New York. Dat waren interessante casussen. Voor alle duidelijkheid: bij het overleg van de toeristische sector waren ook de provincies en de kunststeden aanwezig. Er was zelfs een aparte taskforce specifiek op vraag van de provincies. Ik denk dus dat we wel kunnen zeggen dat wat nu voorligt, op een ruime consensus kan rekenen in Vlaanderen. De vertegenwoordigers van VisitBrussels en ook de Waalse vertegenwoordigers waren aanwezig. Het staat hen vrij daarop in te haken. De Brusselse hotelhouders waren ook vertegenwoordigd, zelfs met meerderen. Zij dringen er sterk op aan dat VisitBrussels meedoet aan die campagne. We kunnen dat maar hopen, maar dat moet nog worden afgeklopt. We staan trouwens ook altijd open voor bijstellingen, indien men dat bijvoorbeeld in Brussel zou vragen.

Wat het budget van 500.000 euro betreft: dat zal veel meer worden, omdat er ook bij de campagnes die we aanvankelijk planden, ook in de buitenlandkantoren, sprake zal zijn van een zekere heroriëntatie en een aansluiten op deze campagne. Ik ga er dus van uit dat het veel meer zal worden dan louter die 500.000 euro. Dat bedrag wordt echter sowieso nu al uitgetrokken, in het kader van deze campagne en de deal die we al hebben gemaakt met Deutsche Bahn, NS, SNCF en Eurostar. Dat is ook al een serieuze investering.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik ben een voorstander van de regionale luchthavens, laat dat duidelijk zijn. Ik dacht dat u in uw eerste antwoord had gezegd dat ook de luchtverbinding met Spanje een probleem is. Misschien kan er een initiatief worden genomen om via de regionale luchthaven Oostende-Brugge de Spaanse toeristen opnieuw naar hier te krijgen. Vanuit die luchthaven vliegt men trouwens op bepaalde plaatsen in Spanje. Ik weet wel dat die nu in privéhanden is, maar in het verleden zijn hier al vragen gesteld om nieuwe lowcostmaatschappijen naar regionale luchthavens te lokken.

Op mijn vraag wat u doet als een negatief reisadvies positief wordt, bijvoorbeeld in het geval van Australië, hebt u niet echt geantwoord, dacht ik.

We spreken hier over 500.000 euro vanuit het budget voor Toerisme, maar we kunnen met zijn allen toch niet ontkennen dat de gevolgen van de aanslagen het toerisme in Vlaanderen overstijgen. Ik weet dat er vorige week of de week voordien ook een vraag was over algemene initiatieven van de Vlaamse Regering. Misschien moeten de leden van de commissie Toerisme erop aandringen dat er ook binnen de algemene middelen geld wordt vrijgemaakt om de gevolgen van de aanslagen op te vangen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Als het negatief reisadvies wordt omgezet in een positief reisadvies, bekijken we dat in functie van het dashboard. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk landen stijgen naargelang van de categorie: 'nurture', 'communicate',

'activate'. Het is altijd de hoop dat landen promoveren naar de status 'activate', en dat zoveel mogelijk landen in die categorie vallen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de vraag van de toeristische terreinuitbaters naar nieuwe instrumenten om de administratieve, juridische en financiële last van de strijd tegen de permanente bewoning dringend en definitief weg te nemen – 1998 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Dit probleem bestaat al heel lang. De aanleiding van mijn vraag om uitleg was het voorwoord door Dirk Metsu in het magazine Recrea, een magazine voor recreatieondernemers. Daarin wordt de problematiek van de domiciliëring geschetst in het domein van de recreatie. Het probleem is nu heel actueel in het kader van de veiligheid, ook op het federale niveau. De heer Metsu grijpt de uitvoering van het Logiesdecreet aan om te stellen dat er toch eens een oplossing zou mogen komen voor de domiciliëringsproblematiek op het recreatiedomein.

Er is al heel lang een conflict tussen de federale wetgeving op bevolkingsregisters en de Vlaamse wetgeving op de ruimtelijke ordening. Een persoon die zich voorlopig inschrijft op een recreatiedomein in een gemeente, wordt gewezen op de vigerende wetgeving, maar wordt dan toch ingeschreven. Dat kan tot drie jaar duren, en in die periode van drie jaar gebeurt er niets. Als er na een paar maanden niets gebeurt, wordt het een permanente in plaats van een voorlopige bewoning.

Dat is net het probleem omdat ondernemers, in casu Dirk Metsu als vertegenwoordiger van die ondernemers, stellen dat het gevaar is dat zij de dupe worden van die problemen en de vergunning dreigen kwijt te spelen. Het wordt dringend tijd om daar een oplossing voor te bieden. Iedereen zou gebaat zijn met een oplossing voor dit probleem. Sommige dingen in dit land duren erg lang.

Minister, nu is het moment aangebroken voor een oplossing. Welke initiatieven kunt of wilt u daarvoor nemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dit is inderdaad geen eenvoudig probleem, dat al een tijdje meegaat. Er zijn grosso modo drie regelgevingen, die met de beste bedoelingen zijn gemaakt, maar die een beetje tegen elkaar opbotsen. De federale overheid heeft een verbod uitgevaardigd op het domiciliëren en het inschrijven in het bevolkingsregister op openluchtrecreatieve terreinen. De reactie is dan dat men liever toezicht en controle houdt, en weet waar mensen zijn, veeleer dan ze in de illegaliteit te jagen zodat men er geen vat op heeft.

Anderzijds is er ook het ruimtelijk en het toeristisch aspect. De federatie zelf heeft liever geen vaste bewoning op openluchtrecreatieve terreinen of dat mensen zich daar domiciliëren. Dat heeft vooral esthetische gevolgen. Het zicht en het imago van zo'n camping verandert, en er is minder ruimte voor toeristisch verblijf.

In het huidige Logiesdecreet, dus in de vigerende regelgeving tot de inwerking-treding van het nieuwe Logiesdecreet, kan de exploitatievergunning worden

ingetrokken indien er een permanente bewoning wordt vastgesteld. Dat is niet meer zo in de nieuwe regelgeving. Maar dat is in het verleden amper benut geworden. Ik heb dat nagevraagd. Er zijn slechts drie procedures opgestart om de vergunning in te trekken of op te schorten. In twee gevallen werd het probleem opgelost, en in het andere geval heeft de uitbater zich uitsluitend gericht op bewoning en niet meer op het toeristische perspectief.

Ik deel de mening van de heer Metsu en van de sector dat toeristische logiesuitbaters zich moeten kunnen focussen op hun kerntaken als ondernemer. In het kader van de uitvoering en de omzetting in uitvoeringsbesluiten van het Logiesdecreet hebben we iemand aangesteld om zich daarop toe te leggen, in overleg met de sector. Daar staat deze problematiek hoog op de agenda. Dat heb ik ook gezegd in de commissie op 19 april.

Ik wil niet op de zaken vooruitlopen, maar het is wel de bedoeling om dit probleem maximaal proberen op te lossen via de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe Logiesdecreet.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, dit is natuurlijk een complex probleem, dat al een hele tijd bestaat. Ik hoop dat via de uitvoering van het nieuwe Logiesdecreet althans een deel van het probleem wordt opgelost. Er kunnen dan geen vergunningen meer worden afgenomen.

We moeten het probleem ook niet overroepen. U zei dat er slechts drie gevallen waren. De rechtsonzekerheid blijft natuurlijk bestaan. Het domiciliëringsprobleem, dat niet uw bevoegdheid is, blijft ook bestaan. We willen toch weten waar iemand verblijft. In de afgelopen maanden is gebleken dat we dat van heel wat mensen niet weten. Doch dit geheel terzijde.

Vooraf voor de ondernemer is dit een moeilijke situatie, met rechtsonzekerheid over de permanente bewoning. Laat ons hopen dat de uitvoering van het nieuwe Logiesdecreet toch een deel van de oplossing kan bieden. Misschien moet u proberen via uw federale contacten iets te doen bewegen inzake het inschrijven op openluchtrecreatiedomeinen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Men kan technisch gezien niet op twee plaatsen gedomicilieerd zijn in ons land. Dat is een waarheid als een koe. Men kan wel een tweede verblijf hebben. Daarvoor zijn er een aantal mogelijkheden. De gemeente verifieert normaal gezien een domiciliëring via de politie. In sommige gevallen is er een pseudo-domiciliëring. Iemand woont bijvoorbeeld op een wettelijk domicilie die werd gecontroleerd en men betaalt belastingen enzovoort. Dan gaat die persoon de facto wonen op een vakantieverblijf of camping, en dat wordt niet onderzocht. De uitbater kan wel een mededeling doen, de politie kan uitleg vragen, maar er is geen coördinatie om, als men dat nodig acht, eventuele misbruiken te kennen en mogelijk uit te sluiten.

Minister Ben Weyts: Het gaat om aparte problemen. Eigenaars die de luxe hebben twee woningen te bezitten, is niet het grootste probleem van de sector. Daar gaat het eigenlijk niet over.

Het gaat vooral over de problematiek waarbij de burgerlijke stand de inschrijving in het bevolkingsregister niet kan weigeren. Er is niet in een sanctionering voorzien in hoofde van onze regelgeving ten aanzien van de individuele burger die zich domicilieert op een adres op een openluchtrecreatief terrein. Wie wel wordt gesanctioneerd in onze regelgeving, is de uitbater, meestal van een

camping in concreto. De sector wil niet dat de kampeerterreinen worden gevat door permanente bewoning en domiciliëring. Als men dat toch doet, wil men niet dat de campinguitbater, die dat stricto sensu niet kan weten, daarvoor gesanc-tioneerd wordt. Dat is, denk ik, de ratio geweest waarom dat uit het decreet is geschreven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.